

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii și de avocatul Mîța Oleg în numele inculpaților Twit Ghassan și Twit Hussein, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2015, în cauza penală în privința lui

Twit Ghassan Hussein,

născut la 07 iulie 1951, originar din or. Hama, Siria, domiciliat pînă la reținere în or. Cahul, bd. Ștefan cel Mare 17, ap. 72,

și

Twit Hussein Ghassan,

născut la 11 iunie 1980, originar din or. Beyrouth, R. Liban, domiciliat pînă la reținere în or. Cahul, bd. Ștefan cel Mare 17, ap. 72,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 12 februarie 2014 - pînă la 26 martie 2015 (instanța de fond);*
- 2. de la 14 aprilie 2015 - pînă la 01 iulie 2015 (instanța de apel);*
- 3. de la 22 august 2015 – pînă la 16 decembrie 2015 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Florești din 26 martie 2015 au fost condamnați:

- *Twit Ghassan* în baza art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 7 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a unei întreprinderi, instituții, organizații pe un termen de 3 ani;

- *Twit Hussein* în baza art. 42 alin. (5), 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 7 ani

închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a unei întreprinderi, instituții, organizații pe un termen de 2 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, începînd cu luna august 2011, cetățeanul Libanului Twit Ghassan, aflîndu-se în R.Moldova, acționînd de comun acord și împreună cu fiul său pe nume Twit Hussein, urmărind scopul exploatării prin muncă și servicii forțate, folosindu-se de poziția de vulnerabilitate a cetățeanului Siriei, Alahmad Khozam, manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale create de războiul civil din Siria și de faptul aflării într-o țară străină, în lipsa unui contract de muncă încheiat în modul stabilit, prin înșelăciune, sub pretextul achitării ulterioare a salariului pentru munca prestată, l-a exploatat prin muncă pe Alahmad Khozam pe teritoriul fermei de animale din apropierea or. Cahul pe parcursul a trei luni de zile, pînă în luna decembrie 2011, obținînd de la ultimul munci și servicii fără a-i fi achitat salariul promis.

În continuare, în luna decembrie 2011, cetățeanul Libanului Twit Ghassan, aflîndu-se în R.Moldova, acționînd de comun acord și împreună cu fiul său pe nume Twit Hussein, urmărind scopul realizării în continuare a intențiilor sale infracționale privind exploatarea prin muncă și servicii forțate a persoanei, folosindu-se în continuare de poziția de vulnerabilitate a cetățeanului Siriei, Alahmad Khozam, manifestată prin situația precară din punct de vedere a supraviețuirii sociale create de războiul civil din Siria și de faptul aflării într-o țară străină, în lipsa unui contract de muncă, prin înșelăciune, sub pretextul achitării ulterioare a salariului pentru munca prestată, l-a transportat pe Alahmad Khozam la un alt loc de muncă și anume la ferma de vite amplasată în s. Ghindești, r-nul Florești, administrată de către Twit Ghassan și Twit Hussein, unde cetățeanul Siriei, Alahmad Khozam a fost supus exploatării prin muncă pînă în luna mai 2013, obținînd de la ultimul munci fizice grele, altele decît cele convenite inițial în calitate de manager, contrar prevederilor „Convenției Organizației Internaționale a Muncii”, în lipsa unui contract de muncă și fără achitarea salariului stabilit.

În aceste circumstanțe, în primăvara an. 2013, cet. Siriei Alahmad

Khozam, fiind amenințat de către Twit Ghassan cu aplicarea violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viață și sănătate, din motivul solicitării de către Alahmad Khozam a salariului pentru perioada muncită și restituirii actelor de identitate sechestrate anterior de către Twit Gh., a fugit de pe teritoriul fermei de vite din s. Ghindești, r-nul Florești, prezentându-se la Biroul Migrație și Azil al MAI, unde ar fi solicitat azil.

Totodată, cetățeanul Libanului Twit Hussein, deținând funcția de administrator al SRL „Live Stok”, aflându-se în R. Moldova, acționând de comun acord și împreună cu tatăl său Twit Ghassan, precum și cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, voalând intențiile sale infracționale, urmărind scopul contribuției la exploatarea prin muncă a cetățeanului Siriei Alahmad Khozam de către Twit Ghassan, a înlesnit și favorizat la săvârșirea infracțiunii de muncă forțată, prin perfectarea și prezentarea către organele competente ale R. Moldova a unor acte cu semne de falsificare, care nu conțineau date veridice și anume a contractului individual de muncă nr. 25 din 01.08.2012, încheiat între angajatul Alahmad Khozam și angajatorul Twit Hussein (administrator al S.R.L. „Live Stok”), în care au fost introduse date false privind angajarea lui Alahmad Khozam în cadrul societății economice menționate, în calitate de manager în producție, cu un salariu lunar în mărime de 4500 lei și a unui certificat de salariu care conținea aceleași date false. Acest contract de muncă și certificat de salariu, împreună cu alte acte ale SRL „Live Stok” ar fi fost depuse de către Twit Hussein la Biroul Migrațiune și Azil al MAI și a servit temei pentru prelungirea de către organele competente ale R. Moldova a permisului de ședere pe teritoriul țării a cet. Alahmad Khozam și a creat condiții favorabile pentru exploatarea în continuare prin muncă pe teritoriul R.Moldova a ultimului de către Twit Ghassan.

Potrivit raportului de expertiză nr.7997 din 13.11.2013, contractul individual de muncă nr.25 din 01.08.2012, încheiat între angajatul Alahmad Khozam și angajatorul Twit Hussein, nu a fost semnat de către Alahmad Khozam, dar de alte persoane.

Ulterior, în luna decembrie 2011, datorită creării de către Twit Hussein a condițiilor favorabile exploatării prin muncă a lui Alahmad Khozam, prin faptul prelungirii permisului de ședere pe teritoriul R. Moldova pentru ultimul în baza unor acte falsificate și anume, a unui contract individual de

muncă cu semne de falsificare, Twit Ghassan, urmărind scopul realizării în continuare a intențiilor sale infracționale privind exploatarea prin muncă și servicii forțate a persoanei, folosindu-se în continuare de poziția de vulnerabilitate a cetățeanului Siriei, Alahmad Khozam, manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale create de războiul civil din Siria și de faptul aflării într-o țară străină, în lipsa unui contract de muncă, prin înșălăciune, sub pretextul achitării ulterioare a salariului pentru munca prestată, l-a transportat pe Alahmad Khozam la un alt loc de muncă și anume la ferma de vite amplasată în s. Ghindești, r-nul Florești, administrată de către Twit Ghassan și Twit Hussein, unde cetățeanul Siriei, Alahmad Khozam a fost supus exploatării prin muncă pînă în luna mai 2013, obținînd de la ultimul munci fizice grele, altele decît cele convenite inițial în calitate de manager, contrar prevederilor „Convenției Organizației Internaționale a Muncii”, în lipsa unui contract de muncă și fără achitarea salariului stabilit.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul și avocații Ciobanu-Nițuleac Vl., Mița O. în numele inculpaților, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Twit Ghassan să fie condamnat în baza art. 165 alin.(2) lit. d) Cod penal la 9 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de 3 ani, iar Twit Hussein să fie condamnat în baza art. 42 alin. (5), 165 alin. (2) lit. d) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de 2 ani.

Se menționează că, instanța de fond greșit a calificat fapta inculpaților Twit G. și Twit H. în baza art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, deoarece probele prezentate în sprijinul învinuirii dovedesc vinovăția acestora în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, însă instanța nu a ținut cont că partea vătămată a fost înșelată de către Twit G. în privința condițiilor de muncă și remunerarea pentru munca prestată, unde fiind în poziția de vulnerabilitate prin faptul că se afla într-o țară străină, nu cunoștea limba de comunicare și nu avea surse de existență a fost traficat de către inculpați.

Astfel, în acțiunile lui Twit G. și Twit H. sunt întrunite semnele de recrutare, adăpostire, transportare în scopul exploatării prin muncă, prin

înșelăciune și profitînd de poziția de vulnerabilitate a victimei.

Totodată, Twit Hussein prin acțiunile sale de perfectare în condiții necunoscute a contractului de muncă cu caracter fictiv pe numele lui Alahmad Khozam, ce a servit temei pentru eliberarea permisului de ședere pe numele ultimului a contribuit activ la săvîrșirea infracțiunii de către tatăl său, Twit Ghassan.

Prin urmare de către acuzare, au fost prezentate probe suficiente care demonstrează vinovăția inculpaților în săvîrșirea infracțiunii de trafic de ființe umane.

- avocații Ciobanu-Nițuleac Vl., Mîța O., care au solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărîri de achitare.

Avocatul Ciobanu-Nițuleac Vl. în apelul declarat a menționat că inculpații au fost condamnați în baza unei norme din legea penală care la momentul comiterii infracțiunii nu era prevăzut în Codul penal, astfel, inculpaților li se incriminează comiterea faptelor infracționale în perioada anului 2011 pînă în primăvara an. 2013, respectiv aceste fapte erau încadrate în Codul penal în redacția an. 2002, în care art. 168 Cod penal avea o altă încadrare juridică decît cea în baza căreia au fost condamnați Twit G. și Twit H. Categoria infracțiunii și limitele pedepsei diferă radical, astfel inculpații au fost condamnați pentru faptele pe care nu le-au comis. Consideră că la adoptarea sentinței judecătorul nu a fost imparțial și a depășit atribuțiile de serviciu.

Avocatul Mîța O. a invocat că sentința de condamnare este una ilegală și nemotivată, iar motivele de fapt și de drept le va desfășura într-un apel suplimentar.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2015, a fost respins, ca depus peste termen apelul declarat de procuror, admise apelurile avocaților, casată sentința contestată și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care.

- *Twit Ghassan* a fost condamnat în baza art. 168 Cod penal (red. 2009) la 7 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

- *Twit Hussein* a fost condamnat în baza art. 42 alin. (5), 168 Cod penal (red. 2009) la 4 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, dispozițiile hotărîrii contestate au fost menținute.

5. În motivarea deciziei sale, instanța de apel a menționat că, potrivit art.

402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

Potrivit materialelor cauzei, procurorul a atacat cu apel sentința contestată din 26 martie 2015 la 16 aprilie 2015, adică peste 21 de zile, cu toate că el a fost prezent în ședința de judecată din 27 februarie 2015, când s-a pus în discuție data pronunțării sentinței – 26 martie 2015, orele 10³⁰.

Astfel, acuzatorul de stat cunoștea că pronunțarea sentinței va avea loc la data de 26.03.2015, însă nu a atacat-o în termenii legali și neîntemeiat a omis termenul de apel.

Instanța de apel a considerat ca neîntemeiat argumentul apelantului precum că procurorul Dadu I. nu a fost în ședința de judecată la pronunțarea sentinței și prin urmare dînsul nu a omis termenul de depunere a apelului, sau, conform art. 402 alin.(1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale și nu din momentul când apelantul a decis să înainteze apelul.

Totodată, instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii de către Twit Ghassan a infracțiunii prevăzute de art. 168 și a lui Twit Hussein în baza art. 42 alin. (5), 168 Cod penal, *munca forțată*, obținerea muncii și a serviciilor prin înșelăciune, constrângere și violență, și complicitate la obținerea muncii și a serviciilor prin înșelăciune, constrângere și violență, menționînd următoarele.

Potrivit rechizitoriului Twit Ghassan a fost învinuit de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, iar Twit Hussein în baza art. 42 alin. (5), 165 alin. (2) lit. d) CP.

Instanța de fond, a reîncadrat acțiunile inculpaților în baza art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, în legătură cu modificările operate în Codul penal prin Legea nr.270 din 07.11.2013 în vigoare din 10.12.2013, condamnîndu-l pe *Twit Ghassan* în baza art. 168 alin. (2) lit.c) Cod penal – obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrângere sau înșelăciune, dacă această acțiune nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii, săvîrșită de două sau mai multe persoane, iar *Twit Hussein* în baza art. 42 alin. (5), 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, contribuirea prin acordare de mijloace și înlăturare de obstacole la obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrângere sau înșelăciune, dacă această acțiune nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii,

săvârșită de două sau mai multe persoane.

Astfel, instanța a menționat că la 10 decembrie 2013 a intrat în vigoare Legea nr. 270 din 07 noiembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, potrivit căreia art. 168 Cod penal (red.2002) a fost expus în altă redacție și anume art. 168 alin.(1), (2) și (3) Cod penal. Concomitent, prin legea dată a fost modificată și sancțiunea normei penale.

Totodată, instanța a reținut că, acțiunile incriminate inculpaților au avut loc în perioada de timp, august 2011 – mai 2013, prin urmare a conchis ca greșită concluzia instanței de fond precum că, acțiunile inculpaților urmează a fi reîncadrate în baza art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, normă, care a fost instituită prin modificările operate în Codul penal prin Legea nr. 270 din 07.11.2013, în vigoare din 10.12.2013.

Potrivit art.8 Cod penal, caracterul infrațional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Conform art.10 alin.(1) Cod penal, legea penală, care înlătură caracterul infrațional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Aliniatul (2) al aceluiași articol stipulează că, legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Prin urmare, reieșind din faptul că Legea nr. 270 din 07.11.2013, în vigoare din 10.12.2013, nu conține careva prevederi care ar înlătura caracterul infrațional al faptei, ce ar ușura pedeapsa ori în alt mod ar ameliora situația persoanei care a comis infracțiunea, aceasta nu are efect retroactiv în speța dată, și, acțiunile subiecților infracțiunilor care cad sub incidența legii în cauză, urmează a fi calificate, potrivit prevederilor art.8 Cod penal, în baza legii penale în vigoare la data săvârșirii infracțiunii.

Colegiul penal atestă că, sancțiunea art. 168 Cod penal (red.2002) prevedea pedeapsa închisorii de pînă la 3 ani, iar sancțiunea art. 168 alin. (2) Cod penal (red.2013) prevede pedeapsa închisorii de la 6 la 10 ani, adică este mai gravă comparativ cu cea prevăzută de norma penală a art. 168 Cod penal

(red.2002).

La fel, instanța a menționat că, sancțiunea art. 165 alin. (2) Cod penal, adică componenta de infracțiune pentru care au fost învinuiți inculpații, prevede pedeapsa închisorii de la 7 la 15 ani, fiind cea mai gravă dintre componentele enumerate mai sus.

În asemenea circumstanțe instanța de apel a constatat că, instanța de fond a stabilit corect fapta și circumstanțele în care s-a produs, însă incorect a ajuns la concluzia calificării acțiunilor inculpaților Twit G. și Twit H. conform prevederilor art. 168 alin.(2) lit. c) Cod penal, astfel, aplicând prevederile art. 8, 10 Cod penal, instanța de apel a conchis că în speță, urmează a fi reîncadrate acțiunile inculpaților la momentul săvârșirii faptelor, în baza art. 168 Cod penal (red.2002), încadrarea aceasta fiind corectă, fără a agrava situația inculpaților.

Totodată, instanța a conchis că, prima instanță pentru a respinge soluția de condamnare a lui Twit G. și Twit H. în baza art. 165 alin. (2) Cod penal, a reținut că în acțiunile inculpaților nu se întrunesc cel puțin un semn al componentei de infracțiune prevăzut la art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal – *folosindu-se de poziția de vulnerabilitate a victimei, manifestată prin situația precară din punct de vedere a supraviețuirii sociale create de războiul civil din Siria*” și, a constatat că acțiunile inculpaților se încadrează în baza art. 168 alin. (2) CP (red.2013) reținând în acțiunile lui Twit G. și Twit H. semnul calificativ nominalizat mai sus, fapt care este inadmisibil, or, în acest caz soluția instanței obține o construcție contradictorie.

Din aceste motive, apelurile avocaților în numele inculpaților urmează a fi admise, cu casarea sentinței instanței de fond, în latura penală și pronunțarea unei noi hotărâri.

Mai mult ca atât, instanța de apel a concluzionat că, declarațiile inculpaților precum că ei nu au exploatat prin muncă partea vătămată contrar voinței acestuia, au un caracter de apărare, apreciindu-le critic în raport cu probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și verificate în ședința instanței de apel, care dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunii constatate.

La fel, instanța a menționat că nu poate fi reținută nici afirmația inculpaților că lui Alahmad Khozam i-a fost achitat salariul, or, careva înscrisuri în acest sens nu au fost prezentate, iar invocările acestora având un caracter declarativ.

Referitor la motivele invocate de apărare, privind declararea nulității absolute a ordonanței de recunoaștere în calitate de parte vătămată și a procesului-verbal de audiere a părții vătămate Alahmad Khozam, din motiv că acțiunile procesuale au fost efectuate anterior emiterii ordonanței de începere a urmăririi penale, instanța le-a respins, concluzionând că avocații au înaintat cererile date abea în cadrul examinării cauzei în instanța de fond și respectiv în apel, fapt inadmisibil potrivit art. 251 alin. (4) CPP. Astfel, acțiunile de urmărire penală urmau a fi contestate cel târziu la finisarea urmăririi penale, sau, actele date nu au fost perfectate și prezentate nemijlocit în instanța de fond și apel, mai mult, ele nu cad sub incidența prevederilor art. 251 alin. (2) CPP, nefiind lovite de nulitate absolută, fapt care ar permite contestarea acestora la orice etapă a procesului.

Partea vătămată și-a menținut poziția sa inițială, nefiind divergențe în declarațiile sale depuse în cadrul urmăririi penale, în instanța de fond și de apel, declarațiile acestuia fiind în coroborare cu probele administrate la dosar.

Privitor la faptul că inculpatul Twit H. urmează a fi achitat, deoarece în privința sa nu s-a pornit urmărirea penală, instanța a menționat că, urmărirea penală începe „in rem”, *adică în privința faptului infracțiunii*, nefiind necesară cunoașterea făptuitorului și numai când făptuitorul și identitatea acestuia se cunosc cu precizie, o data cu fapta, urmărirea penală începe și „in personam”, *adică în privința unei persoane concrete*.

În speță, urmărirea penală a fost începută în privința lui Twit Ghassan și a altor persoane nestabilite la moment de organul de urmărire penală, iar Twit Hussein, căzînd sub incidența persoanelor inițial nestabilite, astfel, nu se poate de concluzionat că în privința sa nu s-a pornit urmărirea penală, sau urmărirea penală nu a fost pornită doar în privința lui Twit Ghassan.

Cît privește faptul că urmărirea penală a fost pornită cu derogări, în lipsa plîngerii părții vătămate sau a unui raport de constatare a faptei infracționale, instanța de apel a specificat că, potrivit art. 262 alin. (1) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală poate fi sesizat despre săvîrșirea sau pregătirea pentru săvîrșirea unei infracțiuni prevăzute de Codul penal prin: - plîngere; - denunț; - autodenunț; - depistarea nemijlocit de către organul de urmărire penală sau procuror a bănuielii rezonabile cu privire la săvîrșirea unei infracțiuni.

În cauza dată, este prezent raportul de constatare a faptei infracționale a ofițerului principal de investigații al CCTP al IMI al IGP, I. Iachimov, astfel

componenta dată de infracțiune nu cade în prevederile art. 276 alin. (1) CPP, prin urmare nu necesită plîngerea prealabilă a părții vătămate, astfel, nefiind stabilite careva derogări în acest sens.

La stabilirea pedepsei instanța a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, de prevederile art. 61, 75, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, persoana inculpaților, care nu au antecedente penale, de scopul pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea inculpaților, considerînd rațional ca inculpații Twit Hussein și Twit Ghassan să execute pedeapsa închisorii.

Totodată, în privința lui Twit H. instanța a reținut că potrivit art. 83 Cod penal, organizatorul, investigatorul și complicele la o infracțiune, săvîrșită cu intenție se sancționează cu pedeapsa prevăzută pentru autor, prin urmare, avînd în vedere contribuția lui Twit H. la comiterea infracțiunii respective și rolul acestuia de complice, va aplica o pedeapsă mai redusă în raport cu cea aplicată lui Twit Ghassan.

6. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul și avocatul Mîța O. în numele inculpaților, care au solicitat:

- procurorul, care invocînd temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită, casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului a menționat că decizia contestată o consideră ilegală, deoarece aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Potrivit materialelor cauzei, procurorul participant la examinarea cauzei în instanța de fond nu a fost prezent la pronunțarea sentinței integrale din 26.03.2015, iar cu sentința a făcut cunoștință la 02.04.2015, cînd aceasta a parvenit prin poștă. Copia scrisorii de însoțire a sentinței a fost anexată la apelul procurorului. Respectiv, termenul de declarare a apelului curge de la data luării cunoștinței cu sentința motivată.

Astfel, apelul a fost declarat în termenul de 15 zile, prevăzut de lege. Or, în cazul dat sunt aplicabile prevederile art. 403 alin. (1) CPP, conform căruia, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întîrzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Conform art. 404 alin. (1) CPP, participantul la proces care a lipsit atît la judecarea, cît și la *pronunțarea sentinței* și nu a fost informat despre adoptarea

sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

- avocatul Mîța O. în numele inculpaților Twit G. și Twit H., care invocînd temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 1), 6) și 8) Cod de procedură penală solicită, casarea hotărîrilor contestate și pronunțarea unei hotărîri de achitare.

Recurentul a menționat că instanța de judecată nu a luat în considerație faptul că în acțiunile inculpaților lipsesc elementele infracțiunii imputate și anume latura obiectivă. Astfel, însăși partea vătămată Alahmad Khozam a declarat instanței că s-a angajat la SRL "Live Stock" benevol, intenționînd să obțină un venit, pe care ulterior să-l folosească în țara sa de origine. Tot benevol a acceptat munca care i-a fost propusă în cadrul întreprinderii. Prin urmare, nu se confirmă versiunea acuzării, precum că partea vătămată a prestat careva muncă, care nu erau convenite pînă la angajarea sa. Mai mult că toate negocierile cu privire la contractul de muncă, obligațiunile părții vătămate, precum și condițiile de remunerare a acestuia au fost negociate nu între partea vătămată și Twit Ghassan, dar între fratele părții vătămate și fostul angajator al părții vătămate din Republica Siria. De asemenea, nu s-a dat aprecierea cuvenită asupra faptului că însăși partea vătămată a declarat că nu a fost supusă cărorva presiuni sau amenințări în vederea forțării de a presta careva munci gratuite, fără înțelegerea între părți, neremunerate în modul stabilit. Însăși, victima a precizat că unicul caz relatat instanței și organelor de urmărire penală de aplicare a violenței a rezultat nu în vederea forțării acestuia de prestare a muncilor neconvenite, să muncească gratis în general, dar reieșind din comportamentul părții vătămate, cînd Twit G. a încercat să-l lovească pentru că victima a fost vinovată de cauzarea prejudiciului întreprinderii, manifestat prin moartea vitelor.

Prin urmare, de către organul de urmărire penală nu au fost acumulate probe cu referire la însăși fapta comisă, prin ce anume s-a demonstrat forțarea persoanei la muncă, iar în lipsa acestora, concluzia instanței privind vinovăția inculpaților este neîntemeiată și arbitrară. Toate aceste circumstanțe demonstrează lipsa vinovăției inculpaților în comiterea faptei imputate. Mai mult că nici inculpații nu și-au recunoscut vinovăția.

7. Asupra recursurilor declarate nu a fost depusă referință.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

8.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de procuror.

Conform prevederilor art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, respinge apelul în cazul în care acesta a fost depus peste termen.

După cum s-a menționat, instanța de apel a respins apelul acuzatorului de stat, din motiv că a fost declarat peste termen.

Astfel, conform art. 402 Cod de procedură penală și pct. 6.1. al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel*”, cu modificările și completările ulterioare, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Verificând legalitatea deciziei instanței de apel, Colegiul conchide că ultima, corect a respins apelul procurorului ca fiind tardiv, just constatând că la 26 martie 2015, instanța a pronunțat integral sentința de condamnare în privința lui Twit Gh. și Twit H., în lipsa acuzatorului de stat, iar în aceeași zi copia sentinței a fost expediată procurorului, prin scrisoarea nr. 1194 (f.d.39, vol. V).

Termenul de declarare a apelului a epuizat la data de 13.04.2015, însă procurorul Dadu I. a declarat apel la 16 aprilie 2015, adică după epuizarea termenului de declarare a acestuia prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, cu toate că acesta a fost prezent în ședința instanței de fond din 27 februarie 2015, când s-a pus în discuție data pronunțării sentinței – 26 martie 2015, orele 10³⁰.

Astfel, acuzatorul de stat cunoștea că la 26 martie 2015 va avea loc pronunțarea sentinței, însă nu a atacat-o în termenii legali.

Lipsa procurorului la pronunțarea sentinței integrale din 26 martie 2015 nu poate servi drept temei legal pentru repunerea în termen a apelului.

Față de cele ce preced, se mai remarcă că potrivit textului Recomandării nr. 37 *Cu privire la pronunțarea hotărârilor judecătorești în procesul penal*, pentru părțile care nu s-au prezentat la pronunțare, se consideră că au luat cunoștință cu conținutul hotărârii motivate la data pronunțării.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze că, potrivit art. 232 alin. (1) Cod de procedură penală, actul depus în cadrul termenului prevăzut de lege la administrația locului de deținere, la unitatea militară, la administrația instituției medicale sau la oficiul poștal prin scrisoare recomandată este

considerată în termen. Înregistrarea sau confirmarea făcută de către administrația locului de detenție, a unității militare sau a instituției medicale pe actul depus, precum și recipisa oficiului poștal despre actul primit pe actul depus, servesc drept dovadă a datei depunerii actului.

Din cuprinsul art. 232 alin. (1) Cod de procedură penală se subînțelege că dispoziția normei vizate se atribuie la persoanele prevăzute la art. 401 Cod de procedură penală, cu excepția procurorului.

Alin. (2) al normei sus indicate stipulează că, cu excepția termenului prevăzut pentru căile de atac, actul efectuat de procuror se consideră ca depus în termen dacă data la care a fost trecut în registrul de ieșire a actelor se încadrează în termenul cerut de lege pentru efectuarea actului.

Pentru actele îndeplinite de către procuror, acte ce sunt adresate altor autorități publice judiciare, unor autorități publice ale statului, părților în proces ori unor persoane ce nu au calități procesuale într-o cauză penală, se consideră ca depus în termen dacă data la care a fost trecut în registru de ieșire a actelor se încadrează în termenul cerut de lege pentru efectuarea actului.

De la această regulă este **o singură excepție**: pentru căile de atac folosite de către procuror împotriva unor acte de jurisdicție, se ia în seamă nu data din registrul de ieșire al procuraturii, ci data din registrul de intrare la instanța de judecată competentă de a rezolva calea de atac.

În această situație actul procedural va fi considerat ca depus în termen dacă data intrării acestuia în instanța de judecată se va încadra în termenul cerut de lege pentru efectuarea actului.

Apelul procurorului a fost înregistrat în instanță la 16 aprilie 2015, peste termenul prevăzut de lege (f.d.60-66, vol.V).

Potrivit art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Procurorul neîntemeiat a omis termenul de declarare a apelului, ceea ce echivalează cu neutilizarea căii de atac – apelul, fondul cauzei nu a fost obiect de judecare în instanța de apel, iar la rîndul său limitează instanța de recurs ordinar de a verifica legalitatea hotărîrii referitor la fondul cauzei.

Astfel, Colegiul penal consideră că recursul ordinar al acuzatorului de

stat urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, din motiv că nu a fost utilizată calea ordinară de atac.

8.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Mîța Oleg în numele inculpaților Twit Ghassan și Twit Hussein.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Recurentul invocă în recursul declarat temeiurile de drept prevăzute la pct. 1), 6) și 8) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că:

- hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond și de apel atunci cînd nu au fost respectate dispozițiile privind competența după calitatea persoanei;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărîre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde.

Colegiul penal constată că, motivele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Totodată, avocatul nu indică nici un argument în susținerea acestor motive, nu invocă concret, care sînt argumentele ce ar confirma că Twit Ghassan și Twit Hussein nu au comis infracțiunea pentru care au fost condamnați.

Din conținutul recursului rezultă că avocatul Mîța O. în numele inculpaților invocă dezacordul cu aprecierea probelor și a nevinovăției lui

Twit Gh. și Twit H. în cele incriminate.

Prin urmare, cu referire la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel prevăzută de art. 427 alin.(1) pct.6) CPP, Colegiul penal menționează că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la adoptarea soluției expuse în pct. 5 din prezenta decizie.

Mai mult din materialele cauzei rezultă, că instanța de apel, în speță, în conformitate cu prevederile art. 101 CPP, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât cele ale apărării, cât și cele ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția inculpaților Twit Gh. și Twit H. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 168 Cod penal (red.2009), să fie una legală și întemeiată, iar pedeapsa aplicată este în limita sancțiunii prevăzute de articolul respectiv.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelurile, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, celor cercetate în cadrul ședinței instanței de apel, a audiat *partea vătămată Khozam A.*, verificând *declarațiile martorilor Brînza F., Stegărescu M., Rusu V., Slobodeniuc E.*, și actele cauzei: - *procesul-verbal de efectuare a percheziției din 14.08.2013 la oficiul SRL „Live Stock”*, în cadrul căroră au fost depistate un șir de acte și obiecte, printre care și tabelul de pontaj al muncitorilor, însă în care nu figurează Alahmad Khozam (f.d.41, vol.II), - *procesul-verbal de ridicare și examinare a cărții de ordine, registrul de evidență a carnetelor de muncă, contractelor individuale de muncă, registrul de evidență a contractelor de muncă, a retribuițiilor, unei mape cu fișele personale ale angajaților, dispozițiilor de plată și a registrelor de evidență a achitărilor fondului social ale SRL „Live Stock”*, unde s-a constatat că cetățeanul Siriei Alahmad Khozam ca angajat în cadrul SRL „Live Stock” nu a fost înregistrat și nu i-a fost achitat salariu (f.d.156, vol.II), - *procesele-verbale de examinare a descifrărilor telefonice ale lui Twit Gh. și Alahmad Khozam* (f.d.1, vol.III), - *procesul-verbal de ridicare din cadrul BMA a dosarelor personale*, întocmite în privința lui Alahmad Khozam, în baza căroră acestuia i-a fost eliberat permisul de ședere în scop de muncă pe teritoriul R. Moldova și dosarul solicitantului de azil (f.d.5, vol.III), - *raportul de expertiză nr. 7997 din*

13.11.2013, conform căruia s-a constatat că semnătura plasată în rubrica „salariat” pe contractul individual de muncă fără număr din 01.08.2012, încheiat între SRL „Live Stock” și Alahmad Khozam este executată probabil nu de însuși Khozam A., ci de o altă persoană și nu a fost posibil de stabilit dacă această semnătură a fost efectuată de către Twit H. (f.d.178, vol.III), probe, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ce au confirmat vinovăția lui Twit G. în baza art. 168 Cod penal (red.2009) și Twit H. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 168 CP (red.2009).

Or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Cu referire la pretinsa încălcare a pct. 8) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs relevă următoarele.

Potrivit dispoziției art. 427 alin.(1) pct. 8) CPP, hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunat o hotărîre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde.

Însă, aceste temeuri nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către recurent.

Astfel, sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

La caz, se constată că instanța de apel a cercetat toate probele administrate în cauză și le-a dat o apreciere obiectivă, care în ansamblul, au confirmat vinovăția inculpaților. Conținutul probelor și valoarea lor probatoare a fost analizată în textul deciziei instanței de apel. Temeuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit.

Totodată, Colegiul penal menționează că, potrivit rechizitoriului Twit Ghassan a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, iar Twit Hussein în baza art. 42 alin.(5), 165 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Instanța de fond a reîncadrat acțiunile inculpaților în baza unei norme penale stabilită prin modificările operate în Codul penal prin Legea nr. 270 din 07.11.2013, în vigoare din 10.12.2013, considerînd că, acțiunile lui Twit Ghassan se încadrează în baza art. 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, adică – *obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrîngere sau*

înșelăciune, dacă această acțiune nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii, săvârșită de două sau mai multe persoane, iar ale lui Twit Hussein în baza art. 42 alin. (5), 168 alin. (2) lit. c) Cod penal, contribuirea prin acordare de mijloace și înlăturare de obstacole la obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrângere sau înșelăciune, dacă această acțiune nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale traficului de copii, săvârșită de două sau mai multe persoane.

Astfel, acțiunile incriminate inculpaților au avut loc în perioada de timp, august 2011 – mai 2013, care la acel moment era în vigoare norma art. 168 Cod penal, sancțiunea căreia prevedea închisoare de pînă la 3 ani.

La 10 decembrie 2013, a intrat în vigoare Legea nr. 270 din 07.11.2013 pentru modificarea și completarea Codului penal, potrivit căreia art. 168 Cod penal (red. 2002) a fost expus în altă redacție, art. 168 alin.(1), (2) și (3) CP. Concomitent, prin legea dată a fost modificată și sancțiunea normei penale.

Potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Conform art. 10 alin.(1) Cod penal, legea penală, care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Aliniatul (2) al aceluiași articol stipulează că, legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Prin urmare, reieșind din prevederile enumerate mai sus, instanța de apel corect i-a condamnat și stabilit pedeapsa lui Twit Gh. și Twit H. în baza art. 168 și respectiv art.42 alin.(5), 168 Cod penal (red.2009), ținînd cont de prevederile art. 8 Cod penal, legea penală în vigoare la data săvârșirii infracțiunii, neagravînd situația inculpaților.

Cu referire la faptul că inculpații nu și-au recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii imputate, instanța de recurs apreciază că nerecunoașterea vinovăției de către inculpați, nu echivalează cu achitarea acestora, dat fiind că din probele administrate în cauză, se conchide cu certitudine vinovăția lor în săvârșirea infracțiunii.

Afirmația recurentului, precum că instanța de apel incorect a apreciat probele cauzei, nu pot fi reținute ca temei de admitere a recursului, deoarece ca probe, acestea au fost administrate cu respectarea procedurii penale, verificate și apreciate de către instanță la modul cuvenit.

Mai mult că, aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor când instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Din textul deciziei rezultă că, instanța de apel și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la motivele apelurilor declarate. Autorul recursului nu aduce careva argumente, care ar combate concluzia instanțelor de judecată, dimpotrivă argumentele invocate de avocat în cererea de recurs ordinar repetă întocmai argumentele expuse anterior în apeluri, la care instanța de apel deja a dat un răspuns motivat.

Instanța de recurs ține să remarce, că avocatul în recursul declarat a făcut timitere la temeiul prevăzut de pct.1) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală - *că nu au fost respectate dispozițiile privind competența după calitatea persoanei*, făcând referire la o altă cauza nr.1cc-23/12 în privința lui Țurcan R., descriind că ultimul fiind persoană din efectivul SIS, cu statut de funcționar public, nefiind militar, nu a putut fi judecat și condamnat de către o instanță militară, avînd calitatea unui civil, astfel cauza nominalizată urmînd a fi judecată și soluționată de o instanță de drept comun, însă nu raportează cauza Țurcan R. la cauza penală din speță și, care ar fi asemănarea cauzei nominalizate cu calitatea inculpaților Twit Gh. și Twit H.

Prin urmare, Colegiul penal concluzionează că temeiurile indicate de recurenți nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii și de avocatul Mîța Oleg în numele inculpaților Twit Ghassan și Twit Hussein, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2015, în cauza penală în privința lui *Twit Ghassan Hussein și Twit Hussein Ghassan*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 14 ianuarie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti